

Sygn. akt III KK 378/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Igor Zgoliński

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 19 października 2022 r.

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

sprawy **J. B.**

skazanej z art. 180 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego

w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 2 marca 2022 r., sygn. akt II K 1548/21

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Gorzowie Wielkopolskim do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W akcie oskarżenia wniesionym do Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim, J. B. została oskarżona o to, że „w dniu 29 września 2021 roku w W.

województwa [...], będąc nastawniczą na nastawni wykonawczej »[...]« przy ulicy [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,10 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu pełniła czynności związane bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu pojazdów mechanicznych», tj. o czyn z art. 180 k.k.

Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim – uwzględniając na rozprawie głównej wniosek oskarżonej w trybie art. 387 § 1 i 2 k.p.k. – wyrokiem z dnia 2 marca 2022 r., sygn. akt II K 1548/21:

1. oskarżoną J. B. uznał za winną popełnienia zarzucanego jej czynu opisanego w części wstępnej wyroku (podanego zgodnie z treścią aktu oskarżenia – uwaga SN) i za to, na podstawie art. 180 k.k., wymierzył jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej J. B. kary pozbawienia wolności tytułem próby na okres 2 lat;
3. na podstawie art. 41 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej J. B. zakaz wykonywania zawodu nastawniczego na nastawni wykonawczej przez okres 3 lat;
4. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżoną J. B. od ponoszenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym opłaty.

Przedmiotowy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 10 marca 2022 r. (k.33 *verte* akt głównych).

W dniu 29 lipca 2022 r. (data prezentaty) do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego od ww. wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim.

Skarżący wskazał, że wyrok ten zaskarża w całości, na niekorzyść J. B. – i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 387 § 1, 2 i 3 k.p.k., poprzez niezasadne uwzględnienie wadliwego wniosku oskarżonej J. B. o skazanie jej bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i wydanie wyroku skazującego, mimo że:

1. *„wniosek oskarżonej w zakresie propozycji kary za czyn zabroniony z art. 180 k.k. nie uwzględniał świadczenia pieniężnego w kwocie co najmniej 5 000 złotych na rzecz Funduszu Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej, co skutkowało wydaniem zaskarżonego wyroku również z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 43a § 2 k.k., poprzez jego niezastosowanie i nieorzeczenie wobec oskarżonej wskazanego środka karnego, który w przypadku skazania za czyn z art. 180 k.k., ma charakter obligatoryjny”;*
2. *„okoliczności popełnienia zarzucanego J. B. występku, polegającego na pełnieniu czynności związanych bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa w ruchu pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwości, wynoszącym 1,10 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, oraz stopień winy oskarżonej, budziły uzasadnione wątpliwości w kontekście udokumentowanego stanu trzeźwości, wynoszącego kolejno: 0,71 i 0,58 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, co skutkowało – również rażącym i mającym istotny wpływ na treść orzeczenia uchybieniem dyspozycji art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. – niedokładnym określeniem przypisanego oskarżonej czynu”.*

Zarzucając powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gorzowie Wielkopolskim do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej uwzględnienia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma skarżący, iż objęty kasacją wyrok obarczony jest błędem natury materialnej, albowiem nie zawiera on obligatoryjnego rozstrzygnięcia o świadczeniu pieniężnym wymienionym w art. 39 pkt 7 k.k. – w wysokości co najmniej 5 000 złotych – na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, które to świadczenie, na mocy art. 43a § 2 k.k., sąd winien orzec w razie skazania sprawcy między innymi za przestępstwo określone w art. 180 k.k. Jak wynika z akt przedmiotowej sprawy, zaskarżony wyrok wydany został przy wykorzystaniu instytucji porozumienia procesowego, którą ustawodawca przewidział w art. 387 k.p.k. W tej sytuacji Sąd Rejonowy zobowiązany był przede

wszystkim sprawdzić zaistnienie wszystkich warunków dopuszczalności – złożonego w trybie art. 387 § 1 k.p.k. – wniosku oskarżonej. Jednym z nich jest kontrola zgodności wniosku z przepisami prawa karnego materialnego, obejmująca m.in. prawno-karną ocenę czynu, jak też wymiar kary bądź środków karnych. Jeśli treść wniosku tychże regulacji prawnych nie respektuje, niewątpliwym obowiązkiem sądu jest bądź to uzależnienie swojej decyzji o uwzględnieniu tego wniosku od dokonania w nim zmiany konwalidującej dostrzeżoną wadliwość (art. 387 § 3 k.p.k.), bądź też rozpoznanie w dalszym ciągu sprawy na zasadach ogólnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2019 r., V KK 34/18, LEX nr 2622303). Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie nie przeprowadził takiej kontroli w sposób pełny, bowiem nie można uznać, aby braki wniosku w zakresie obligatoryjnego orzeczenia świadczenia pieniężnego w przypadku określonym w art. 43a § 2 k.k., mogły skutkować jego uwzględnieniem. Zasadne jest zatem stanowisko Prokuratora Generalnego, iż zaskarżony wyrok został wydany z rażącą obrazą art. 43a § 2 k.k., albowiem nie zawierał orzeczenia o obligatoryjnym – w realiach niniejszej sprawy – środku karnym w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Istotny wpływ tego uchybienia na treść zaskarżonego wyroku jest oczywisty.

Nadto, przy rozpoznawaniu wniosku w trybie art. 387 § 1 k.p.k. sąd obowiązany był sprawdzić zaistnienie także innych warunków dopuszczalności tego wniosku. Jak wynika z art. 387 § 2 k.p.k., do warunków tych należy też m.in. konieczność stwierdzenia, że okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że sformułowanie to odnosi się do realizacji wszystkich znamion zarzucanego czynu, jego kwalifikacji prawnej, rodzaju i stopnia zawinienia, skutku przestępnego działania, rozmiaru wyrządzonej szkody, które mają wpływ na kształt i rozmiar odpowiedzialności karnej oskarżonego (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2013 r., III KK 168/13, LEX nr 1388227). W tym zakresie skarżący słusznie podniósł, że okoliczności popełnienia występku z art. 180 k.k., który zaskarżonym wyrokiem został przypisany J. B., budzą wątpliwości. Z przyjętego przez Sąd Rejonowy opisu przestępstwa – powielonego z aktu oskarżenia – wynika bowiem, że skazana pełniła czynności związane bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu

pojazdów mechanicznych, „znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,10 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu”. Tymczasem w protokole badania stanu trzeźwości J. B. (k. 2 akt sprawy) stwierdzono, że w dniu 29 września 2021 r. zawartość alkoholu w wydychanym przez nią powietrzu wynosiła: przy pierwszym pomiarze – 0,71 mg/dm³ (godz. 19:23), przy drugim – 0,58 mg/dm³ (godz. 19:40). Odnotowana wątpliwość – niedostrzeżona w ogóle przez Sąd Rejonowy – wskazuje w istocie na rozbieżność opisu czynu z materiałem dowodowym (a nie na brak dokładności tego opisu, jak przyjął skarżący). Choć rozbieżność ta nie prowadzi do zdekompletowania znamion przestępstwa z art. 180 k.k. (gdyż zgodnie z art. 115 § 16 pkt 2 k.k. stan nietrzeźwości zachodzi, gdy zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość), to jednak – co zasadnie podkreśla skarżący – sama wartość stężenia alkoholu może rzutować na ocenę stopnia winy oraz stopień społecznej szkodliwości czynu, a w konsekwencji na sam wymiar kary. Sąd Rejonowy w tym zakresie nie zweryfikował zgodności opisu czynu z materiałem dowodowym, co skutkowało zaistnieniem rzeczonych rozbieżności, które – jak wskazano – mogą mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Z względu na wyżej wymienione wady zaskarżonego wyroku, orzeczenie to należało uchylić w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania. Przedmiotowa kasacja formalnie została wniesiona na niekorzyść J.B., jednak w przypadku kasacji pochodzącej od Prokuratora Generalnego, który uprawniony jest do wniesienia tego środka procesowego zarówno na korzyść, jak i niekorzyść oskarżonego, kierunek zaskarżenia determinowany jest też treścią zarzutów i wniosków odwoławczych. Stwierdzenie zatem zasadności wszystkich zarzutów podniesionych w kasacji, musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku w całości.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien mieć na względzie stanowczy charakter przepisu art. 43a § 2 k.k., jak też usunąć odnotwane wątpliwości co do okoliczności popełnienia przestępstwa, a co będzie sprowadzać się do podania w wyroku takiej wartości stanu nietrzeźwości oskarżonej w czasie popełnienia przestępstwa, która zgodna jest ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

Z tych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[as]